

Hoffenreich Károlyné A Fiával, Havas Györggyel És A Férjével

Ezen a képen a szüleimmel vagyok, 1940-ben. Nem tudom, hogy a szüleim hogyan ismerkedtek meg, de hát mindkét család budapesti volt, és közel is laktak egymáshoz. 1923-ban házasodtak össze, én pedig 1925-ben születtem. Édesapám a kilenc gyerekből sorrendben a harmadik volt. Négy polgárit végzett, és amióta az eszemet tudom, végig a kereskedelemben dolgozott. Az Angyalföldi Textil Rt. alkalmazottja volt. Ez egy osztrák tulajdonban lévő gyár volt. Ma úgy mondják, hogy üzletszerző, régen úgy mondták, hogy ügynök. Budapesten járta a textilkereskedőket, és adta el a gyár termékeit. Édesapám egészen a harmadik zsidótörvényig dolgozott itt, amikor el kellett őt bocsátani. Akkor volt ez az úgynevezett stróman-rendszer. Ez az ő esetében azt jelentette, hogy volt egy nagyon becsületes keresztény házaspár, a férj valahol dolgozott, a feleség, Szántó Lászlóné pedig kiváltott egy iparengedélyt. Szerezték egy üzlethelyiséget az Ó utcában, közel a Bajcsy-Zsilinszky, akkor még Vilmos császár úthoz, és itt lett a Szántó Lászlónénak egy textil-nagykereskedése. Az akkori törvények szerint lehetett egy zsidó alkalmazottja, és az édesapám ott volt zsidó alkalmazott. Ez volt a stróman-rendszer. Az apám, aki a textiliparban otthon volt, és kapcsolatai voltak, szerzett árut, azt eladta. A Szántóné, aki egy becsületes, korrekt partner volt, ugyancsak jól járt. Bármilyen furcsa, abban az időben lettünk jobb módúak. Emlékezetem szerint ez nagyjából a németek bevonulásáig tartott. Édesapámnak volt egy második élete, a labdarúgás. Egész fiatal kora óta labdarúgó-játékvezető volt. Mikor én születtem, már nem vezetett, mert elég idős volt. Egy héten háromszor eljárt a bírói testületbe. Édesapámnak a játékvezetői testületben volt egy állandó ultipartija nagyon jó barátokkal, társasággal. Ez a Bajcsy-Zsilinszky út 22-ben volt, ilyen klubszerű. Zsugaparti, beszélgetés, büfé, ahol volt vajás kenyér szalámival. A család barátai, ismerősei mind onnan kerültek ki. Mint gyerek el-eljártam oda. Ott hallatlan demokratizmus volt. Nem számított, hogy ki zsidó, ki nem zsidó. Nem számított, ki hol áll a társadalmi létrán. Ide eljártak kereskedők, városi tisztviselők, katonatisztek, a társadalom legkülönbözőbb rétegeiből, a legnagyobb kölcsönös elismerés közepette. Ott olyan, hogy kirekesztés, nem létezett. Ebben az időben a bíróttestület elnöke a szociáldemokrata doktor Ries

István ügyvéd volt, a felszabadulás után igazságügy-miniszter. Egészen addig, amíg a negyvenes években kormánybiztost nem neveztek oda ki. Édesanyám [Weinberger Irén] egy csupa szív asszony volt. Egy papírkereskedésben volt eladó a Klauzál tér sarkán, egészen addig, míg meg nem születtem. Utána az akkori kornak megfelelően háziasszony volt, gyereket nevelt. Soha nem volt testvérem. Egy szem, nagy szeretetben lévő gyermek voltam. 1944. nyár közepén édesapámat is behívták munkaszolgálatra. A munkaszolgálatból felhozták az Albrecht laktanyába. Ott összeállítottak egy csoportot, és irány a József[városi] pályaudvar, vagonba, és deportálták. Soha nem jött vissza. Azt se tudom, hol halt meg. Édesanyám, akkor már egyedül, a Kertész utca 35-be költözött, ahol apai nagymamán élt Sári lányával. Ez csillagos ház volt. Aztán szereztek védlevelet, és védett házba költöztek, a Kertész utca 47-be. Akkor Nagyatádi Szabó utcának hívták. Itt történt az, amit szintén csak utólag tudtam összerakni: bejöttek a védett házba ilyen nyilas suhancok, persze értékeket, ékszert próbáltak keresni, utána a védett ház apraját-nagyját, asszonyokat, időseket, gyerekeket kihajtották a Duna-partra, és a Dunába lőtték őket. Ez december végén volt, édesanyám akkor negyvenöt éves volt.